

Nieuwsbrief Testament & Erfrecht

Editie augustus 2026

1. Actueel bij de notaris: nieuwe uittreksels levenstestament

Op 8 juli 2026 heeft de KNB twee nieuwe modeluittreksels beschikbaar gesteld voor het levenstestament: een **bankuittreksel** en een **medisch uittreksel**. Doel is dataminimalisatie: in plaats van de volledige akte krijgt de cliënt een uittreksel met alleen de passages die voor de bank of de arts relevant zijn [web:45].

Praktisch gevolg: de notaris beoordeelt zelf welke onderdelen in het uittreksel komen, en de volmachtgever (niet de notaris) bepaalt vervolgens of en met wie dit uittreksel wordt gedeeld. Dit bouwt voort op de afspraken die de KNB in februari 2026 al met ING, Rabobank en ABN AMRO maakte [web:17][web:45].

2. Cijfers: testamenten en levenstestamenten blijven stijgen

Uit de meest recente KNB-factsheets blijkt dat het aantal gepasseerde akten breed stijgt. Op jaarbasis (2025) steeg het aantal testamenten met 1% naar bijna 355.000, terwijl het aantal levenstestamenten met circa 236.000 vrijwel gelijk bleef [web:51]. Het levenstestament staat daarmee nog steeds op de vierde plaats van meest gepasseerde notariële akten in Nederland [web:26][web:42].

3. Jurisprudentie: uitleg van een testament bij gewijzigde omstandigheden

Een relevante uitspraak van de Hoge Raad blijft actueel in de adviespraktijk: een testament kan bij de uitleg **vervallen of anders worden geïnterpreteerd** wanneer de feitelijke omstandigheden van de erflater (bijvoorbeeld huwelijkse staat of gezinssituatie) wezenlijk zijn veranderd na het opstellen van de akte. Het gerechtshof oordeelde eerder dat latere wijzigingen alleen meetellen als de erflater daarop had "vooruitgelopen"; de Hoge Raad heeft dit teruggefloten en bepaalt dat bij de uitleg juist gekeken moet worden naar de omstandigheden ten tijde van het opstellen [web:48]. Voor de praktijk: adviseer cliënten hun testament periodiek te herzien na life events (huwelijk, scheiding, geboorte, overlijden partner).

4. Fiscale wijzigingen 2026 die testamenten raken

Onderwerp	Wat verandert er
Aangiftetermijn erfbelasting	Van 8 naar 20 maanden na overlijden [web:33][web:39]

Onderwerp	Wat verandert er
Keuzetermijnen in testamenten	Belastingdienst verzoekt notarissen keuzebepalingen in nieuwe testamenten te beperken tot 20 maanden, aansluitend op de nieuwe aangiftetermijn [web:47]
180-dagenfictie schenkingen	Schenkingen binnen 180 dagen vóór overlijden gelden automatisch als erfrechtelijke verkrijging; apart aangeven schenkbelasting vervalt [web:33][web:39]
Biologische kinderen	Kinderen zonder juridische afstammingsband (met DNA-bewijs) worden gelijkgesteld aan juridische kinderen voor schenk-/erfbelasting [web:2][web:39]
Huwelijksgoederengemeenschap	Bij verdeling >50% aan één partner (bij overlijden of scheiding) wordt over het meerdere schenk- of erfbelasting geheven [web:31][web:39]

5. Praktijksignaal: vruchtgebruiktestament onder druk

Een aandachtspunt voor cliënten met een testament waarin vruchtgebruik is opgenomen: de fiscale rekenrente voor de waardering van vruchtgebruik kan dalen van 6% naar mogelijk 1%. Dit maakt vruchtgebruikconstructies fiscaal minder aantrekkelijk en kan de erfbelastingdruk voor erfgenamen verhogen. Adviseer cliënten met een ouder vruchtgebruiktestament dit tijdig te laten narekenen, eventueel met het "fiscaal keuze combi-testament" als alternatief [web:53].

6. Praktijktip van de maand

Loop bij ieder cliëntgesprek deze checklist langs:

- Zijn er life events geweest sinds het testament is opgesteld (huwelijk, scheiding, overlijden partner, geboorte kind)? Overweeg herziening in het licht van de Hoge Raad-uitspraak over uitlegging.
- Bevat het testament keuzetermijnen langer dan 20 maanden? Pas deze aan bij een nieuwe akte.
- Is er vruchtgebruik opgenomen? Laat dit narekenen tegen de (mogelijk) nieuwe rekenrente.
- Heeft de cliënt ook een levenstestament? Wijs op de nieuwe bank- en medische uittreksels als praktisch hulpmiddel.

Bronnen: KNB (Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie), Rassers Advocaten, RWV Advocaten, Erfrecht Alliantie, Taxlive. Deze nieuwsbrief is bedoeld als algemene informatievoorziening voor cliënten en vervangt geen individueel advies.